

Jerusalem. Ecce vox pastoris, agnosce & sequere, si ovis es.

Nec vox
pastoris est
quo illi de
traditori-
bus dicunt.

Gen. 22. 18.
Psal. 2. 8.
Psal. 21.
28. & 29.
Psal. 95. 1.
Psal. 71. 1.

33. Sed illi codices tradiderunt, & illi thus idolis posuerunt, ille & ille. Quid ad me de illo & illo? Si fecerunt, non sunt pastores: tu vocem pastoris edicio; quia nec de illis vocem pastoris annuntias. Tu accusas, non Evangelium; tu accusas, non Propheta, non Apostolus: de quo mihi vox ista loquitur, de illo credo; aliis non credo. Sed Acta profers: Acta profero. Credam tuis: crede & tu meis. Non credo tuis: noli credere meis. Auferantur chartæ humanæ, sonent voces divinæ. Ede mihi unam Scripturæ vocem pro parte Donati: audi innumerabiles pro orbe terrarum. Quis eas enumerat? quis eas terminat? Tamen ut pauca commemoremus, Legem adtende, primum Dei testamentum: *In semine tuo benedicentur omnes gentes.* Et in Psalmo: *Postula à me, & dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.* Commemorabuntur, & convertentur ad Dominum universi fines terræ; & adorabunt in conspectu ejus universæ patriæ gentium: quoniam ipsius est regnum, & ipse dominabitur gentium. Cantate Domino canticum novum; cantate Domino omnis terra. Et adorabunt eum omnes reges terræ; omnes gentes servient illi. Quis enumerare sufficiat? Prope omnis pagina nihil aliud sonat, quam Christum & Ecclesiam toto orbe diffusam. Exeat mihi una vox pro parte Donati. Quid magnum est quod quaro? Ecclesiam toto orbe diffusam, peritaram a fuisse dicunt. Peritura prædicta est tot testimoniis

^a Sic Am. & MSS. At Er. Ulim. & Lov. peritaram esse.

niis mansura? Nec una vox ista per Legem, per Prophetas, per Cantica pastoris est. Neque enim illi verum dicere sine Verbo Dei potuerunt, quod est Christus.

34. Audi vocem Verbi, & ex ore Verbi. Miratus fidem Centurionis, Amen, inquit, *dico vobis, non inveni tantam fidem in Israël.* Propterea dico vobis, quia multi ab oriente & occidente venient, & recumbent cum Abraham, & Isaac, & Jacob in regno cælorum. Ab oriente & occidente multi venient: Ecce Ecclesia Christi, ecce grex Christi: tu vide, si ovis es. Non enim te latet grex qui ubique est. Non habebis quid respondeas judici tuo, quem non vis esse pastorem tuum: non habebis, inquam, quod respondeas judici tuo: Nescivi, non vidi, non audivi. Quid est quod nescisti? Nec est qui se abscondat à calore ejus. Quid est quod non vidisti? Viderunt omnes fines terræ salutare Dei nostri. Quid est quod non audivisti? In omnem terram exitivit sonus eorum, Ps. 18. 5. & in fines orbis terræ verba eorum.

35. Sed rectè à vobis queritur vox Christi, vox pastoris, quam oves audiant, & sequantur. Non invenitis quid dicatis; vocem pastoris non habetis. Audite, & sequimini: dimittite vocem lupi, sequimini vocem pastoris, aut date vocem pastoris. * DAMUS, inquiunt. Audiamus. Damus & nos vocem pastoris. Audiamus. In Canticis, inquiunt, canticorum loquitur sponsa ad sponsum, Ecclesia ad Christum. Novimus Cantica cantorum, sancta cantica, amatoria cantica, sancti amoris, sanctæ caritatis, sanctæ dulcedinis. Planè volo inde audire vocem pastoris, vocem dulcissimi sponsi. Ede, si quid habes: audiamus. Spon-

Neque
quod Eccle-
siam dicunt
peritaram.

*Matth. 8.
10. & 11.
Vox pasto-
ris, & ejus
grex non
latet.*

Ps. 18. 7.

Ps. 97. 3.

Ps. 18. 5.

* CAPUT
XV.

Locus ex
Canticis
Cantico-
rum à Do-
natistis
frustrâ pro-
latus.

Cant. I. 6. Sponsa, inquiunt, dicit ad sponsum: *Annuntia mihi quem dilexit anima mea, ubi pascis, ubi cubas?* Et ille, inquiunt, respondebat: *In meridie:* Manifesta tibi testimonia proferebam, non erat quemadmodum aliter interpretareris: *Postula a me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terrae.* Commemorabuntur, & convertentur ad Dominum universi fines terrae. Quid est quod mihi de Canticis cantorum profers? Quod forte non intelligis. Etenim illa cantica ænigmata sunt, paucis intelligentibus nota sunt, paucis pulsantibus appearuntur. ^a Tene, & devotè accipe aperta, ut meritò tibi pandantur obscura. Quomodo eris penetrator obscurorum, contemptor manifestorum?

*Locus ex
Canticis,
contrarius
est Dona-
tistis.*

Cant. I. 6. *Annuntia mihi quem dilexit anima mea, ubi pascis, ubi cubas.* Quod sponsa sponso dicat, quod Ecclesia Christo dicat, nec nos dubitamus, nec illi. Sed omnia verba sponsæ audi. Quare verbum quod adhuc sponsæ est, vis tribuere jam sponso? Omnia quæ dicit sponsa, dic: tunc respondebit sponsus. Audi evidentiùs hanc distinctionem quam dicturus sum; non invenies aliquid plus. *Annuntia mihi quem dilexit anima mea, ubi pascis, ubi cubas in meridie.* Ipsa adhuc dicit: *Ubi*

^a Am. Er. & Corbelensis MS. *Tenebo te, accipe aperto;*

Ubi pascis, ubi cubas in meridie. Et vide quia adhuc ipsa dicit. Sequitur enim: *Ne forte fiam sicut operta super greges sodalium tuorum.* Puto omnes peritos imperitosque discernere genus masculinum & femininum. *Opera-* ^b *ta, quæro,* cuius generis sit: ab omni ho-
mine quæro: *Masculini est, an feminini?* *Annuntia,* inquit, *mihi quem dilexit anima mea.* Quem, cum dicit, masculum alloquitur, sponsum alloquitur. Quia vero femina virum alloquitur, consequentia verba indicant: *An-* ^c *nuntia mihi, ubi pascis, ubi cubas in me-* ^d *ridie; ne forte fiam sicut operta.* Audi tu operta, ut fiant tibi hæc aperta. *Annuntia mihi quem dilexit anima mea, ubi pascis,* ^e *ubi cubas in meridie; ne forte fiam sicut operta super greges sodalium tuorum.* Hu-
cusque verba sponsæ: jam incipiunt verba sponsi de manifesto. *Nisi cognoveris temet- Ibid. 7.*
ipsam. Agnosce a evidenter feminam. Te-
metipsam, o pulchra inter mulieres. *Nisi cognoveris temetipsam,* o pulchra inter mu-
lieres; exi tu in vestigiis gregum, & pas-
ce hados tuos in tabernaculis pastorum; non in tabernaculo pastoris. Vide quomodo com-
minetur sponsus: vide quemadmodum in pe-
riculo, quævis ille dulcis, abstulit de medio blandimenta. Quæ blandè illa! *Annuntia mihi quem dilexit anima mea, ubi pascis,* ^f *ubi cubas in meridie.* Veniet enim medius dies, quando ad umbraculum concurrant pas-
tores; & forte latebit me ubi tu pascis, &
ubi

^b Plures MSS. Agnosce viriliter feminam. Corbeiensis,
Agnosce viriliter, femina, temetipsam. Temetipsam, inquit,
nisi cognoveris (audite reliqua) o pulchra inter mulieres:
nisi cognoveris temetipsam, o pulchra inter mulieres; ex-
ti tu in vestigiis gregum. Et sic ferè Am.

ubi cubas: & volo mihi annunties, ne forte siam sicut opera, id est, sicut occulta, & non cognita. Ego enim manifesta sum: sed ne sicut opera, sicut celata incidam super greges sodalium tuorum. Omnes enim hæretici à Christo exierunt; omnes qui facti sunt pastores mali, habentes greges suos sub nomine Christi, illius sodales fuerunt, illius convivium acceperunt. Sodales enim dicuntur, tamquam unius convivii. Latina lingua sic dicti sunt sodales, quasi simul edales; eo quod simul edant. Audi illum in Psalmo arguentem sodales malos, id est, unius convivii: *Si inimicus, inquit, meus exprobrasset mihi, sustinuerit utique; & si super me magna locutus fuisset, abscondisse me utique ab eo: tu verè, unanimis & notus meus, dux meus, qui simul tecum dulces capiebas cibos.* Ergo multi sodales ingrati mensæ Dominicæ exierunt foras: mali sodales fecerunt sibi suas mensas, erexerunt altaria contra altare. In eis ista timet errare.

*Meridies si Africa in-
telligatur
loco citato,
facit contra
Donatistas.*

37. Et si putas quia meridies Africa est (quāquam possem obtinere, magis esse mundi meridiem partes Ægypti, & illas exustas sole regiones, ubi pluvia non apparet; quia ipse est meridies, ubi servet medius dies) ibi autem eremus plena millibus servorum Dei. Unde si ad meridiem locorum velimus advertere, quare non ibi pascat ille magis, & ibi requiescat, quando ante prædictum est: ^a ubera erunt deserta eremi? Sed ecce consentio; meridies Africa sit. Africa sit meridies; hic sunt

^a Sic Lov. & plerique MSS. At Am. *Aberraverunt. Optime notæ Corbeiensis MS. Uberaverunt: forte melius pro guerraverunt, seu germinaverunt.* Non enim alium locum citare videtur, nisi Joëlis 2. 22.

Sodales.

Ps. 54. 13.

sunt sodales mali. Ecclesia transmarina in aliquo suorum navigante in Africam, sollicita ne erret, invocat sponsum suum, & dicit ei: Abundare audio hæreticos in Africa, abundare audio rebaptizatores in Africa; esse autem ibi tuos non minus audio: & illud audio, & hoc audio: sed qui sint tui, à te volo audire. *Annuntia mihi quem dilexit anima mea, ubi pascis, ubi cubas in meridie?* In illo meridie, ubi audio duas partes esse, unam Donati, alteram universo tuo cohærentem: tu mihi dic quò eam, ne forte velut opera, id est, ignota siam super greges sodalium tuorum, incurram in greges hæreticorum, conantes ponere lapidem super lapidem qui destruatur; ne irruam in rebaptizatores, annuntia mihi. Et ille qui commendat unitatem pastoris, qui in hac lectione dixit: *Ego pas- cam;* pastores autem reprobant, qui multi esse voluerunt, unitatem amiserunt; severissimè, non blandè respondens, sed pro magnitudine periculi: *Nisi cognoveris, inquit, te- metipsam, o pulchra inter mulieres.* Pulchra es inter mulieres; sed agnosce te. Ubi te agnosces? In toto orbe terrarum. Si enim pulchra, unitas est in te: ubi divisio, foeditas est, non pulchritudo. Nisi cognoveris temetipsam. In me credidisti; agnosce te. In me quomodo credidisti? Quomodo & illi mali sodales consentiunt, Verbum carnem facutum, natum ex Virgine, crucifixum, resurrexisse, adscendisse in cælos: in talen me credidisti, talen & illi sonant. Cognosce te & me; me in cælo, te in toto orbe terra- rum. Unum quemlibet ex Ecclesia tamquam Ecclesiam Christus alloquitur. Nam quomodo Ecclesia querit Ecclesiam? Secundum ipsos lo-

loquor. *Annuntia mihi quem dilexit anima mea, ubi pascis, ubi cubas?* Quid querit? Ecclesiam. Et ille tamquam ostendens Ecclesiam dicit: In meridie; sicut illi volunt. Respondeant mihi, quomodo Ecclesia querat Ecclesiam. *Annuntia mihi quem dilexit anima mea.* Quæ loquitur? Ecclesia. Quid sibi vult annuntiari? Ubi pascis, ubi cubas, id est, ubi sit Ecclesia. Ecclesia loquitur, & interrogat ubi sit Ecclesia: & respondet ille, ut putant: In meridie. Si in solo meridie est, ut dicunt, in Africa, quomodo ipsa interrogat ubi ipsa sit? An vero portio Ecclesiae transmarinae bene interrogat de meridie, ne hic erret? Alloquitur unumquodque membrorum Ecclesiae suæ Christus, tamquam suam Ecclesiam, & dicit: Nisi cognoveris temetipsam, o pulchra inter mulieres, exi. Exire hæreticorum est. Aut cognosce te, aut exi: quia si te non cognoveris, exitura es. Exitura, quod? In vestigiis gregum: sequendo malos greges. Ne forte putas quia oves sequeris, si exis, audi quid sequitur: *Exi tu in vestigiis gregum, & pasce haedos tuos;* jam non oves. Nostis, fratres, ubi erunt haedoi. Ad sinistram erunt omnes qui exierunt ab Ecclesia. Manenti Pe-
Ioan. 21. tro dicitur: *Pasce oves meas: exeunti hæretico: Pasce haedos tuos.*

Locus ex Habacuc
malè usur-
patus à Do-
nativistis.

a. 38. Est, inquiunt, & aliud testimonium. Nihilominus contra te: dic, audiamus. Erit sic contra te, quomodo hoc quod putabas pro te. Si meridiem, inquiunt, interpretaris Agyptum; multis quidem modis interpretamur meridiem, & Agyptum possimus a ad locum mundi, & ipsam Africam sic intelige-
re.

a Cisterciensis MS. da locum mundi, ut ipsam Africam intelligam. Forte leg. quod ad locum mundi, supple, adtinet.

Exire hæ-
reticorum
est.

Tro 17.

re. Audi quid intelligam per meridiem: intellico fervorem spiritualium, flagrantem igne caritatis, splendentem lumine veritatis. Nam dicitur in quodam Psalmo: *Dexteram tuam Ps. 89. 12. notam fac mihi, & eruditos corde in sa- plentia.* Dexteram, non haedos; & eruditos corde in sapientia: ipsi sunt meridies. Unde dicitur à Propheta: *Et tenebrae tuæ sicut Isaï. 58. 10. meridies erunt.* Multis ergo modis possumus intelligere meridiem: sed prorsus Africam intelligo, omnino Africam intelligo. Accipio à te aliquid forte melius quam saperem, nisi à te commemorarer: Africa sit meridies. Timet Ecclesia transmarina incidere in rebaptizatores, timet incidere tamquam ignota in greges sodalium, querit ab sponso suo, ut annuntiet illi ubi pascat, ubi cubet in meridie. Quia in ipso meridie in aliis pascit, in aliis non pascit: in aliis cubat, in aliis non cubat. Ausdiat consilium; veniat ad catholicam Ecclesiam; non incurrit in greges sodalium; non pascat haedos suos. Sed die aliud, quod te dicebas esse dicturum. Propheta, inquit, ait: *Deus ab Africo veniet.* Et iam ubi Africus, *Habac. 3. 3.* utique Africa. O testimonium! *Deus ab Afri- co veniet.* Ab Africa veniet Deus? Alterum Christum in Africa nasci, & ire per mundum hæretici annuntiant. Rogo quid est: *Deus ab Africo veniet?* Si diceretis: Deus in Africa remansit; utique turpiter diceretis: nunc autem etiam, Ab Africa veniet, dicitis. No- vimus ubi sit natus Christus, ubi sit passus, ubi in cælum adscenderit, unde discipulos miserit, ubi eos Spiritu sancto repleverit, ubi per totum mundum evangelizare a jusserit: &

TOM. VI.

R ob-

a Urim. & Lov. miserit: dissentientibus ceteris libris.

obtemperarunt ei, & impletur orbis terrarum
Evangelio: & tu dicis, Deus ab Africa veniet?

In Donatis-
tas non qua-
drat testi-
monium
Habacuc.

V.Epis.43.
& Lib. de
Hæresibus.

2

b

6

39. Ergo tu mihi , inquit , expone quid est : *Deus ab Africo veniet.* Dic totum , & fortassis intelliges. *Deus ab Africo veniet* , & *sanctus de monte umbroso.* Tu mihi expone , si jam ab Africa , quomodo de monte umbroso ? De Numidia nata est pars Donati ipsi missi sunt primò in dissensionem , & tumultum , & scandalum , quærentes a ^a ingens vulnus : Numidæ miserunt : Secundus tigisitanus misit : ubi sit Tigisi , notum est . Qui missi sunt clerici , extra congregaverunt ab Ecclesia ; ad clericos Carthaginis accedere noluerunt ; visitatorem posuerunt ; à Lucilla suscepti sunt . Auctor totius hujus mali Numida hæreticus fuit . In Numidia , unde ventum est hoc cum tanto malo , ^b muscarium vix invenitur , in c cupsonibus habitant . Quomodo mons umbrosus Numidia ? Dic mihi ergo : noli hucusque recitare : *Deus ab Africo* : exigo & sequentia : *Et sanctus de monte umbroso.* Sed ostende mihi partem Donati à Numidia , de monte umbroso venire . Invenis nuda omnia , pingues quidem campos , sed frumentarios ; non olivetis fertiles , non ceteris nemoribus amoenos . Unde ergo mons umbrosus in Numidæ partibus , unde hoc scandalum venit ?

TU

a Plurique MSS. quærentes ingenium vulneri.

b Am. & Er. *viscarium*. Melius alii codices, *muscarium*. Non ignota vox flabellum propriè ad abigendas muscas significans, necnon herbarum grandiore comam ad id quasi natura comparatam. Plin. lib. 12. cap. 26.

C Er. cum incursionibus. Ulim. cum in cupsonibus. Am. cum cupsonibus. Aliquot M^ss. in cursonibus. Plerique & meliores cum Lov. in cupsonibus: idemne ac in ripibus & speluncis? Unde dicti illi Rupitani in lib. de Unitate Ecclesiae c. 3. & Cutzupitæ in Epist. 52. n. 2.

40. TU mihi, inquit, ergo expone quid
est: *Deus ab Africo veniet, & sanctus de*
monte umbroso. Vide quām facile exponam.
Prīmo illud audi quod ait Dominus: *Opor-*
tebat Christum pati, & resurgere tertio die,
& prædicari in nomine ejus pœnitentiam
& remissionem peccatorum per omnes gen-
tes, incipientibus ab Jerusalem. Ecce unde
veniet. Incipientibus, cum dixit, inde utique
se in sanctis suis ad alias gentes venturum
esse prædictum. Lege divisionem terræ filiorum
Israel in omnibus tribubus in libro Jesu Na-
ve: aperte ibi dictum est, *Jebus ab Africo,*
quæ est Jerusalem. Lege, quare, & invenies.
Utinam cum inveneris, credas; utinam ani-
mositatem deponas. *Jebus ab Africo, quæ*
est Jerusalem. Et Dominus: *Incipientibus*
ab Jerusalem; hoc est, Deus ab Africo
veniet. Quomodo ergo à monte umbroso?
Evangelium jam lege. De monte Oliveti Chris-
tus adscendit in cælum. Sequere. Et quid
dilucidius? Audis ab Africo: audisti de mon-
te umbroso. Legem recitamus, Evangelium
recitamus. Audisti *incipientibus ad Jeru-*
salem: audi *per omnes gentes* in eodem Pro-
pheta. Sequere verba illa quæ contempsisti,
verba illa quæ prætermisisti: *Deus ab Africo*
veniet, & sanctus de monte umbroso: coo-
periet montes umbra ejus, & gloria ejus ple-
na est terra. Per omnes ergo gentes, inci-
pientibus ad Jerusalem: ^a *Deus ab Africo ve-*
niet, & sanctus de monte umbroso, & con-
denso; id est, à monte Oliveti, unde ads-
cendit in cælum, unde misit discipulos suos,

a Hoc loco Er. & plures MSS. addunt, *Quomodo incipientibus ab Ierusalem?*

Act. 1. 7. ubi etiam adscensurus ait: *Non enim vestrum est scire tempora, quæ Pater posuit in sua potestate; sed accipietis virtutem ex alto, & eritis mihi testes.* Videte quomodo incipit Evangelium: *Et eritis mihi testes in Jerusalem, & in Iudea, & Samaria, & usque in totam terram.* Ergo Deo veniente Christo, & nomen ejus, & prædicatio Evangelii ejus ab Jerusalem, id est, ab Africo; & à monte umbroso, id est, à monte Oliveti; quia per omnes gentes diffamatum est Evangelium: *Operiet montes umbra ejus; id est, refrigerium ejus, protectio ejus; & laudis ejus plena est terra.* Cantate ergo cum tota terra canticum novum, non canticum vetus cum angulo terræ.

CAPUT
XVII.

Donatistæ
Simonis cy-
renæ fac-
tum pro se
interpre-
tantes.

Matt. 27.
32. Cyrene.

41. DICUNT & aliud: Cyrenæus, inquiunt, quidam Simon angariatus est, ut tolleret crucem Domini. Legimus: sed quid te adjuvet, volo scire. Cyrenæus, inquit, Afer est: quare ipse angariatus est qui crucem tolleret. Ubi sit Cyrene, forte nescis: Lybia est, Pentapolis est, contigua est Africæ, ad orientem magis pertinet. Vel in distributione provinciarum imperatorum cognosce: Imperator Orientalis mittit judicem ad Cyrenem. Breviter respondeo: Ubi est pars Donati, non invenitur Cyrene: ubi es Cyrene, non invenitur pars Donati. Manifesta veritas convincit errorem. Det mihi Cyrenen, ubi est pars Donati: det mihi partem Donati, ubi est Cyrene. Manifestum est enim, fratres, in Pentapoli Ecclesiam esse catholicam, partem Donati ibi non esse. Sed securi irrideamus flendos, & fleamus irridendos. Quid dicis? Meritum Cyrenensis hujus magnum commoraras, quia tulit crucem Domini, & Afrum

di-

dicis. Orientalis est. Lybia enim duobus modis dicitur; vel ista quæ propriè Africa est, vel illa orientis pars, quæ contigua est Africæ, et omnino collimitanea. Sed Afer fuerit Cyrenensis. Beatum putas, quod angariatus crucem tulerit? Quantò melius fortè diceret alius in Arimathæa remansisse Ecclesiam Christi? Quia Joseph ille dives ab Arimathæa, habens ante oculos regnum Dei, non angariatus, non coactus venit ad crucem Domini: cum ceteri formidarent, petiit à Pilato sepeliendum corpus Domini, de ligno depositum, obsecutus est funeri, in sepulcro condidit, laudatus est in Evangelio. Quia ergo de Arimathæa fuit iste pius tantum exhibens obsequium corpori Domini, in Arimathæa remansit Ecclesia? Aut si magis vos delectat angariatus, id est, qui cogitum tollere crucem: rectè ergo faciunt Imperatores catholici, qui vos cogunt ad unitatem.

*Matth. 27.
57.*

S. AURELII AUGUSTINI
HIPPONENSIS EPISCOPI

* SERMO XLVII.

** Aliud in
tom. 9.*

*a De a oibus, in Ezechiel cap. 34. ab illis
verbis: Et vos oves meæ, &c. usque: Et ego
vester, dicit Dominus Deus. Contra
Donatistas.*

CAPUT I. VERBA quæ cantavimus, continent professionem nostram, quia oves Dei sumus: Oves pacuæ & manuum Dei sumus, nec importunè poscimus cum lacrymis ejus misericordiam, cuius oves sumus. Diximus enim: *Ploremus ante Dominum, qui fecit nos; quoniam ipse est Dominus Deus noster.* Ne quisquam plorans se exaudiri posse desperet, commemorata est necessitudo quædam exaudiendi nos Deo: *Quoniam ipse est Dominus Deus noster, qui fecit nos. Ille Deus noster: nos populus pascuæ ejus, & oves manuum ejus.* Pastores homines, vel etiam patres-familias domini pecorum, oves quas habent, non ipsi fecerunt: oves quas pascunt, non ipsi creaverunt: noster autem Dominus Deus, quia Deus & creator est, fecit sibi oves quas habeat, & quas pascat: nec alter instituit, quas ipse pascit; nec quas ipse instituit, alter pascit. *Ploremus ergo ante illum.* Neque enim in bono sumus, cum in

a Loca ex hoc Tractatu refert Florus ad Rom. I. & Galat. I.

SERMO XLVII.

263

in hoc sæculo sumus. Cum enim placebimus *Psal. 114. 8. & 9.* Domino in regione vivorum, tunc detergenter lacrymæ nostræ, & dicemus ei laudes, qui nos exemit de vinculis mortis, pedes nostros à lapsu, oculos nostros à lacrymis, ut placeamus Domino in regione vivorum: quia difficile est ut ei placeatur in regione mortuorum. Est autem & hic unde illi placeamus, ejus misericordiam in nos deprecando, à peccatis nos, quantum possumus, abstinentio; in quantum autem non possumus, confitendo atque plangendo. Ita in hac vita sumus sperantes aliam vitam, plorantes in spe; imò plorantes in re, gaudentes in spe.

2. Professi ergo in hoc cantico, quia oves ejus sumus, populus pascuæ ejus, oves manuum ejus; audiamus quid ad nos loquatur, tamquam ad oves suas. Pridem pastoribus loquebatur superiore lectione: præsenti autem & hodierna oibus loquitur. In illis ergo ejus verbis nos cum tremore audiebamus, vos cum securitate: quid ergo in istis verbis hodiernis? Numquid vicissim nos cum securitate, vos cum tremore? Non utique. Primi, quia etsi pastores sumus, pastor non solùm quod dicitur ad pastores, cum tremore audit, sed etiam quod dicitur ad oves. Si enim securus audit quod ad oves dicitur, non est illi cura de oibus. Deinde jam & tunc diximus caritati vestræ, duo quædam in nobis esse consideranda: unum quod christiani sumus; alterum, quod Præpositi sumus. Quod ergo Præpositi sumus, inter pastores deputamur, si boni sumus: quod autem christiani sumus, & nos vobiscum oves sumus. Sive ergo Dominus pastoribus loquatur, sive oibus, nos omnia cum tremore oportet audire: nec re-

*Pastoris
vox cum
tremore
audienda.*

*In superio-
re sermone
n. 2.*